

TIBBIY VEB SAYTLAR STRUKTURASI

Kamolov Sardor Saparboy o'g'li
Abdusayitov Boburjon Ikromjon o'g'li
Abdurayimov Og'abek Jo'rabekovich
Maratov Savlat Berdaqovich
Egamberganov Boburbek Anvarbek o'g'li
Allanazarov Ixlas Allamirat o'g'li
Saparboyev Atabek Abatbay o'g'li
Nurjanova Guldona Po'lat qizi
Samarqand Davlat Tibbiyot universiteti talabalari

Annotatsiya: *Tibbiyot bilan bog'liq bo'lgan veb-saytlar va ulardan foydalanish tobora rivojlanib bormoqda va bu borada tabiiki ayrim muammolar ham yuzaga keladi. Vizual tuzilma bo'lgan sog'liqni saqlash veb-saytlarining sifatiga turli omillar ta'sir qiladi.*

Kalit so'zlar: *veb-sayt, sog'liqni saqlash, visual, dizayn, milliy yo'riqnoma*

KIRISH. Tibbiy veb-saytlarda sog'liqni saqlash va tegishli muammolar, ularni boshqarish bilan bog'liq turli xil ma'lumotlar, maslahatlar, qo'llanmalar, tavsiyalar va baholashlar mavjud. Ushbu veb-saytlar bemorlar va ularning oila a'zolarini ma'lumot bilan ta'minlash orqali qo'llab quvvatlaydi va ularga kengaytirilgan ma'lumotlar mavjudligiga qaramay, bemor va shifokorning o'zaro munosabatlarini yaxshilashga yordam beradi. Bundan tashqari, Internetga asoslangan ma'lumotlar odamlarning o'z-o'zini parvarish qilish masalalari va tibbiyot provayderlar bilan o'zaro munosabatlari bilan bog'liq umumiy qarorlariga ta'sir qiladi. Odamlar o'zlariga g'amxo'rlik qilishda ishtirok etishlari uchun yuqori sifatli ma'lumotlarga muhtojdirlar. Biroq, internetda malakali ma'lumotlar talab qilinadigan standart mavjud emas va veb-saytlardagi ma'lumotlar nazorat qilinmaydi. Bu shuni anglatadiki, ba'zi veb-saytlar professional ko'rsatmalarga mos kelmaydigan past sifatli yoki noto'g'ri tarkibga ega ma'lumotlarni nashr etishi mumkin. Shuning uchun, odamlar past sifatli ma'lumotlarga duch kelishadi[3].

ASOSIY QISM

Oddiy foydalanuvchilar sifatli onlayn ma'lumotni baholay olmasligi va aniqlay olmasligini hisobga olsak, ularning sog'lig'iga tibbiy veb-saytlar tahdid solishi mumkin. Shunday qilib, ishonchlilik va ishonch haqida xavotirlar ortib boradi. Turli omillar tibbiy veb-saytlar sifatiga ta'sir qiladi, veb-sayt dizayni ana shu omillardan biridir. Joriy tadqiqot sog'liq bilan bog'liq veb-saytning vizual tuzilishini foydalanuvchilarning sifati va ishonchliligi haqidagi qarashlarini tushuntirishga qaratilgan. Bundan tashqari, bunday veb-saytlarni loyihalash bo'yicha keng qamrovli qo'llanma zarurligi muhokama qilinadi[1].

Umuman olganda, tibbiy veb-saytlar sifatiga turli omillar ta'sir qiladi va veb-sayt dizayni ana shu asosiy omillardan biridir. Veb-sayt tuzilishi, asosan veb-saytlarning turli qismlari o'rtasidagi munosabatni ifodalaydi va veb-saytning turli qismlarining funktsiyalarini ham

tasniflaydi. U navigatsiya dizayni, vizual dizayn, axborot arxitekturasi, sahifa tartibi, estetik va vizual estetik muvozanatni o'z ichiga oladi. Veb-saytlarning umumiy grafik ko'rinishi, sahifa elementlarini joylashtirish, kontent taqdimoti, tasvirlar va ommaviy axborot vositalaridan foydalanish veb-saytning ko'rinishi va jalb qilishga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Shuning uchun tibbiy veb-sayt vizual tuzilishining foydalanuvchilarning ushbu veb-saytlarga bo'lgan ishonchidagi roli turli matnlarda boshqa omillarga qaraganda ko'proq ahamiyatga ega. Bundan tashqari, veb-saytning tashqi ko'rinishi salomatlikni baholash vositalari tomonidan ko'rib chiqiladi. Masalan, ma'lumotlarga kirish uchun zarur bo'lgan oltita mezonidan biri sifatida qabul qilinadi. Europe2002 da tibbiy veb-saytning sifatini baholash nufuzli vositalardan biri hisoblanadi[3]. Netscoring vositasida tibbiy veb-saytlarni baholashning sakkiz mezonidan biridir.

Professional dizaynerlar veb-sayt dizayni a'lo darajada chiqishi uchun birinchi qadamdir.. Foydalanish ko'rsatmalari muhim, chunki u yangi foydalanuvchilar uchun foydalidir. Shuningdek ko'rsatmalarni qo'llash va oldindan belgilangan mezonlar foydalanuvchilarga turli xil funksiyalardan foydalanish imkonini beradi. Bundan tashqari, veb-saytning asosiy va foydali xususiyatlari yaxshi dizayni tufayli aniq namoyon bo'ladi. Bular foydalanuvchilarning undan yaxshiroq foydalanish qobiliyatini oshiradi.

Tibbiy veb-saytlarni loyihalashda internet foydalanuvchilarida Masalan, shrift o'lchami, shrift turi, qo'llaniladigan ranglar, paragraf uzunligi, asosiy buyumlar joylashuvi, rasmlar va rasmlardan foydalanish yaxshiroq tushunish va boshqalar elementlardan iborat[4].

Xulosa

Tibbiy veb-saytlarining ko'rinishining asosiy xususiyati foydalanuvchilarning ularga bo'lgan ishonchiga ta'sir qiladi. Shunday qilib, sog'liq bilan bog'liq tashkilotlar o'z dizaynlarini yaratishga harakat qiladilar va maqsadli foydalanuvchilarni o'ziga jalb qiladigan tarzda ishlaydilar. Yomon dizayn foydalanuvchilarning tashkilot taqdim etgan xizmatlarga bo'lgan ishonchini xam yo'qotadi. Biroq, sog'liqni saqlash veb-saytlari dizayni bo'yicha xalqaro aniq bir qo'llanma mavjud emas. Faqatgina AQSh, Buyuk Britaniya va Avstraliya kabi davlatlarda tibbiy veb-sayt dizaynini loyihalash uchun bazi ko'rsatmalar mavjud. Ushbu ko'rsatmalar ular bilan bog'liq tashkiliy maqsadlar va foydalanuvchilarning ehtiyojlariga asoslanadi. Taniqli, xalqaro sog'liqni saqlash tashkilotlari tibbiy veb-saytlar dizayni vizual tuzilishini rivojlantirish bo'yicha tegishli ko'rsatmalar beradi. Keng qamrovli yo'riqnomani ishlab chiqish esa tibbiy veb-saytlarini loyihalash uchun foydali bo'lishi mumkin.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. SS Nabiyeva, AA Rustamov, MR Malikov, NI Ne'matov // Concept Of Medical Information // European Journal of Molecular & Clinical Medicine, 7 (7), 602-609 p, 2020
2. OB Akhmedov, AS Djalilov, NI Nematov, AA Rustamov // Directions Of Standardization In Medical Informatics // Emergent: Journal of Educational Discoveries and Lifelong Learning (EJEDL), 2(2), 1-4 p. 2021

3. N.I. Ne'matov // Tibbiy veb saytlar yaratish samaradorligi // Academic Research in Educational Sciences, 3(2), 118-124 p.
4. Marshall LA, Williams D. Health information: does quality count for the consumer? How consumers evaluate the quality of health information materials across a variety of media. Journal of Librarianship and Information Science. 2006;38(3):141-56.
4. Kaicker J, Debono VB, Dang W, Buckley N, Thabane L. Assessment of the quality and variability of health information on chronic pain websites using the DISCERN instrument. BMC medicine. 2010;8(1):59.
5. Klein B, White A, Kavanagh D, Shandley K, Kay-Lambkin F, Proudfoot J, et al. Content and functionality of alcohol and other drug websites: Results of an online survey. Journal of medical Internet research. 2010;12(5).
6. Ivory MY, Megraw R. Evolution of web site design patterns. ACM Transactions on Information Systems (TOIS). 2005;23(4):463-97.